

Ю2. ОБУЧАВАЩИ В ДЕЙСТВИЕ

Споделяне на положителни ценности чрез
повишаване на ролята на съдията

Партньори:

ОБОБЩЕНИЕ

1. Определяне на стойностите	3
1.1. Обобщение и скали.....	3
1.1.1. ЛОЯЛНОСТ	4
1.1.2. ВЕЖЛИВОСТ	6
1.1.3. АНГАЖИРАНОСТ.....	8
1.1.4. ИНФОРМИРАНОСТ ЗА СЪЩЕСТВУВАНЕТО НА ПРАВИЛАТА.....	10
1.1.5. РАЗБИРАНЕ	12
1.1.6. УВАЖЕНИЕ КЪМ РОЛЯТА НА СЪДИЯТА	14
1.1.7. ТОЛЕРАНТНОСТ.....	16
1.2. Дизайн на видео шаблон	19
• ХАРАКТЕРИСТИКИ.....	19
2. Общи междусекторни дейности и ресурси	21
2.1. Структура на сесията.....	25
3. Оценка на програмата.....	27
3.1. Оценка на резултатите	27
3.2. Оценка на процеса.....	28
4. Справочна литература	30

1. Определяне на стойностите

Познаването на всяка ценност в дълбочина е от ключово значение, за да разберем къде трябва да насочваме спортистите и съдиите.

1.1. Обобщение и скали

Ценностите и техните противоположности, антиценностите, не са статични, а могат да се променят. Поради тази причина предлагаме скала, която ви позволява да определите чрез поведение и вербализация до каква степен е развита всяка ценност. Тази скала ще ви позволи да оцените поведението на практикуващите, но и да анализирате дали интервенциите, които разработвате с тях, подобряват моралното им поведение или не.

1.1.1. ЛОЯЛНОСТ

Лоялността не е писано правило, а етично правилно поведение, което трябва да се възприеме при практикуването на различните спортни дисциплини. Лоялността означава да уважаваш себе си, противника и най-вече фигурата на съдията. Приемането и признаването на грешките са в основата на концепцията за лоялност.

Какво правим, когато сме лоялни? А когато не сме?

			
ЛОЯЛНОСТ	Отнасяме се с всички участници в спорта като с партньори (съотборници, съперници, ...). Вземаме решения с оглед на общата полза, като поставяме благосъстоянието на хората и развитието на играта пред собствената си изгода.	Те се отнасят по различен начин към съотборниците и противниците си, както и към другите участници в спорта. Те взимат решения, като дават приоритет на собствената си изгода пред общата полза или благосъстоянието на хората.	ЛИПСА НА ЛОЯЛНОСТ

Как да разбера дали някой е усвоил тази ценност или не и дали я показва по отношение на спорта?

	ДЕЙСТВИЯ	ВЕРБАЛИЗАЦИИ
ЛОЯЛНОСТ	- Спазваме социалните норми/правила на съжителство. - Когато се сблъскваме със сложни ситуации, вземаме решения, търсейки най-голяма полза за всички участници.	- Благодарим, извиняваме се... - Изразяваме предимствата и недостатъците на различните варианти в сложна ситуация, както и на последиците за всички страни.
МЕЖДУ ЛОЯЛНОСТТА И ЛИПСАТА	- Имаме трудности при спазването на правила, когато не са полезни или не ни се иска да го правим.	- Благодарим и се извиняваме на другите. Обиждаме, презираме и/или наричаме другите с лоши имена.

НА ЛОЯЛНОСТ	- Когато се сблъскваме със сложни ситуации, вземаме решения, търсейки максимална полза за себе си, но без да искаме да навредим на другите.	- Посочваме плюсовете и минусите на различните варианти и изтъкваме собствената си полза като приоритет.
ЛИПСА НА ЛОЯЛНОСТ	- Не спазваме социалните норми/правилата на съжителството. - Когато се сблъскваме със сложни ситуации, вземаме решения, като даваме приоритет на собствената си полза, независимо какво означава това за другите.	- Обиждаме, омаловажаваме, наричаме с лоши имена и т.н. - Когато сме изправени пред сложна ситуация, посочваме това, което е най-изгодно за нас самите/отбора ни, и наказваме тези, които изразяват нуждите или правата на другите.

1.1.2. ВЕЖЛИВОСТ

Вежливостта е ключът към ефективната и задоволителна комуникация между играчите и съдията. Да умееш да се изразяваш, но и да умееш да слушаш.

Какво правим, когато сме вежливи? А когато не сме?

			
ВЕЖЛИВОСТ	Те активно изслушват другите, дават им обратна връзка за техните послания. Изразяват идеите и нуждите си, приемат различни гледни точки. Общуваат ясно, уверено и с уважение.	Те не се вслушват в това, което другите искат да кажат, не дават обратна връзка. Те не изразяват своите идеи или нужди, нито приемат различни гледни точки. Общуваат в агресивен (налагащ) или пасивен (снизходителен) стил.	ГРУБОСТ

Как да разбера дали някой е усвоил тази ценност или не и дали я показва по отношение на спорта?

	ДЕЙСТВИЯ	ВЕРБАЛИЗАЦИИ
ВЕЖЛИВОСТ	- Активно слушаме другите (опитваме се да ги разберем, искаме разяснения и даваме знаци, че слушаме). - Приемаме различни гледни точки.	- Изразяваме собствените си идеи и нужди. - Общуваме ясно, убедително и с уважение.
МЕЖДУ УЧТИВОСТТА И ГРУБОСТТА	- Слушаме другите, макар и не винаги активно (не искаме разяснения, не даваме признаци, че слушаме). - Приемаме различни гледни точки с по-голяма или по-	- Изразяваме собствените си идеи и нужди по различни поводи. - Общуваме в по-голяма или по-малка степен с уважение, макар и понякога по пасивен или агресивен начин.

	малка трудност в зависимост от ситуацията.	
ГРУБОСТ	- Не слушаме другите. - Не приемаме различни гледни точки.	- Не изразяваме собствените идеи и нужди. - Общуваме по агресивен или пасивен начин. - Не даваме обратна връзка.

1.1.3. АНГАЖИРАНОСТ

Целите се постигат чрез постепенни подобрения. Няма ситуация, в която да не преминете от „Не знам как да го направя“ – „Опитвам се“ – „Знам как да го направя“. Когато децата възприемат себе си като усъвършенстващи се, те се развиват, а когато пораснат, няма да им е трудно да се ангажират с все повече и повече цели, които да постигнат.

Какво да правим, когато сме ангажирани? А когато не сме?

			
АНГАЖИРАНОСТ	Те оценяват собственото си спортно поведение. Те си поставят и преследват собствени цели и определят възможностите за самоусъвършенстване. Те се радват на постиженията си, на победата над другите.	Те насочват вниманието си към победата над другите и към външните фактори, които я улесняват/препятстват. Те обичат да се сравняват с другите. Те не отдават значение на самоусъвършенстването и не оценяват собственото си спортно поведение.	НЕАНГАЖИРАНИ

Как да разбера дали някой е усвоил тази ценност или не и дали я показва по отношение на спорта?

	ДЕЙСТВИЯ	ВЕРБАЛИЗАЦИИ
АНГАЖИРАНОСТ	- Формулираме целите, които трябва да бъдат постигнати.	- „Ще направя/искам да направя/намеря/предприема/постигна...“ - Изразяваме аспекти, които са добре изпълнени и които трябва да бъдат подобрени.

	- Самокритикуваме собственото си представяне. - Наслаждаваме се на постигането на целите.	- Разсъждаваме след всяка сесия/тренировка върху връзката между това, върху което е работено, и поставените цели.
МЕЖДУ АНГАЖИРАНОСТТА А И НЕАНГАЖИРАНОСТТА	- От време на време поставяме или молим другите да поставят цели. - Самокритикуваме се от време на време, когато ни е казано да го направим. - Наслаждаваме се еднакво на самоусъвършенстването и победата. - От време на време се сравняваме с другите.	- „Може да е интересно да се направи/опита/постигне...“ - Когато си спомним или сме принудени, след сесията/обучението, размишляваме върху връзката между това, върху което е работено, и поставените цели.
НЕАНГАЖИРАНОСТ	- Не си поставяме лични цели. - Наслаждаваме се само на победата. - Непрекъснато сравняваме себе си с другите, за да се види кой е по-добър.	- „Не мога, не знам, няма да мога.“ - Утвърждаваме, че нищо не трябва да се подобрява. - „Аз съм най-лошият от всички, затова никога няма да спечеля“

1.1.4. ИНФОРМИРАНост ЗА СЪЩЕСТВУВАНЕТО НА ПРАВИЛАТА

Деца трябва не само да научат техническите жестове на спорта, който практикуват, но и да знаят и осъзнават съществуването на правилата. Тези два аспекта присъстват както в спорта, така и в ежедневието.

Какво правим, когато осъзнаваме съществуването на правилата? А когато не го?

ИНФОРМИРАНОСТ ЗА СЪЩЕСТВУВАНЕ ТО НА ПРАВИЛАТА	Те познават и спазват правилата на своя спорт и се противопоставят на неспортсменското поведение. Те познават и спазват правилата за съжителство в техния контекст и се противопоставят на противообществени прояви.	Те не познават и/или не спазват правилата на своя спорт и позволяват/подтикват към неспортсменско поведение. Те не познават и/или не се съобразяват с правилата за съжителство в техния контекст и допускат/предпочитат антисоциално поведение.	ИГНОРИРАНЕ НА СЪЩЕСТВУВАНЕ ТО НА ПРАВИЛАТА

Как да разбера дали някой е усвоил тази ценност или не и дали я показва по отношение на спорта?

	ДЕЙСТВИЯ	ВЕРБАЛИЗАЦИИ
ИНФОРМИРАНОСТ ЗА СЪЩЕСТВУВАНЕТО НА ПРАВИЛАТА	- Спазваме правилата на своя спорт за своята категория. - Спазваме и улесняваме спазването на социалните правила на своя спорт (ръкостискане в	- Обясняваме правилата и приканваме хората да ги спазват. - Изразяваме недоволство или санкционираме неспазването на правилата или

	началото на финала, провал...). - Наказваме неспазването на правилата или социалните норми на спорта.	социалните норми на спорта. - Поздравяваме или благодарим за спазването на правилата или социалните норми.
МЕЖДУ ИНФОРМИРАНОСТТА И ИГНОРИРАНЕТО	- Спазваме правилата на своя спорт за своята категория, но само когато ни е удобно или когато усещаме, че сме наблюдавани. - Спазваме и улесняваме спазването на социалните правила в своя спорт само когато ситуацията е благоприятна.	- Приканваме другите да нарушават правилата, когато това е удобно. - Предупреждаваме за неспазване на правилата в ситуация без надзор.
ИГНОРИРАНЕ НА СЪЩЕСТВУВАНЕТО НА ПРАВИЛАТА	- Не спазваме правилата на съответния спорт за съответната категория. - Не спазваме и/или затрудняваме спазването на социалните правила в своя спорт (ръкостискане в началото на финала, провал...).	- Приканваме другите да нарушават правилата. - Обиждаме или омаловажаваме онези, които спазват правилата или социалните норми.

1.1.5. РАЗБИРАНЕ

Фигурата на съдията често се критикува, без да се познават фактите и без да има основателни причини за това. Познаването на фигурата на съдията в по-голяма дълбочина, показването на най-човешкия му образ, на ангажираността и отдадеността, които водят до професионалното му израстване, разбирането може да бъде първата стъпка към премахването на много предразсъдъци, които винаги са били свързани с тази роля.

Какво правим, когато сме ръководени от разбирането? А когато не сме?

			
РАЗБИРАНЕ	Те са в състояние да идентифицират различни фактори (лични и контекстуални), които влияят върху вземането на решения от съдията: умора, отдалеченост от ситуацията на играта и др. Те проявяват интерес и съпричастност към него/нея.	Те не познават и/или умишлено пренебрегват факторите, които влияят върху вземането на съдийски решения. Те дехуманизират съдията, като игнорират всичко, което не е свързано с играта.	НЕРАЗБИРАНЕ

Как да разбера дали някой е усвоил тази ценност или не и дали я показва по отношение на спорта?

	ДЕЙСТВИЯ	ВЕРБАЛИЗАЦИИ
РАЗБИРАНЕ	- Осигуряваме на съдията време и пространство, за да си свърши работата.	- Поздравяваме и се сбогуваме със съдията. Благодарим на съдията за неговата/нейната работа.

	- Включваме съдията в програмата/социалните ситуации около играта.	- Насърчаваме съдията в сложни състезания/ситуации. - Обясняваме причините/ситуациите, които могат да повлияят на работата на съдията.
МЕЖДУ РАЗБИРАНЕТО И НЕРАЗБИРАНЕТО	- Включваме съдията в програмата/социалните ситуации около играта само в някои случаи.	- Поздравяваме и се сбогуваме със съдията при някои обстоятелства , а при други – не, или само когато съдията се обърне изрично към нас.
НЕРАЗБИРАНЕ	- Обръщаме гръб на съдията при пристигане/напускане. - Изключваме съдията от програмата/социалните ситуации около играта.	- Не поздравяваме и не се сбогуваме със съдията. - Изтъкваме личните характеристики на съдията като причина за лошото му представяне

1.1.6. УВАЖЕНИЕ КЪМ РОЛЯТА НА СЪДИЯТА

Тази глава има за цел да повиши осведомеността на новите поколения за спортно образование, уважение не само към правилата и към противника, но също така и най-вече към съдията.

Какво правим, когато сме уважителни? А когато не сме?

УВАЖЕНИЕ	Те разбират, че без съдията играта е невъзможна. Те осъзнават, че съдията е допуснал грешка, разбират, че това е нормално по време на състезание, и я обясняват с обстоятелствата на ситуацията.	Твърдят, че съдията по-скоро пречи на играта, отколкото помага. Те осъзнават, че съдията е допуснал грешка, и я приписват на характеристиките на съдията, като смятат грешката за лична обида, обиждат съдията или действат агресивно срещу него	НЕЗАЧИТАНЕ

Как да разбера дали някой е усвоил тази ценност или не и дали я показва по отношение на спорта?

	ДЕЙСТВИЯ	ВЕРБАЛИЗАЦИИ
УВАЖЕНИЕ КЪМ РОЛЯТА НА СЪДИЯТА	- Отговаряме на обясненията и/или исканията на съдията. - Подкрепяме работата на съдията, доколкото е възможно (място за наблюдение, вода, ако е горещо...). - Приемаме решенията на съдията, дори когато не сме съгласни с тях.	- Питаме за решенията на съдията, когато не ги разбираме. - При сблъсъци, удари, несъгласия и т.н. търсим съдията за помощ. - Възнаграждаваме изпълнението/решението на съдията, когато то е правилно.

МЕЖДУ УВАЖЕНИЕТО И НЕЗАЧИТАНЕТО	- Пренебрегваме решенията/обясненията на съдията по средата на тяхното развитие. - Показваме жестове на несъгласие със съдийските решения.	- Искане от съдията да промени съдийското си решение. - Обвиняваме съдията, че взема пристрастни решения в двусмислени ситуации. - Оказваме вербален натиск върху съдията в ситуация, която се тълкува като решаваща.
НЕЗАЧИТАНЕ НА РОЛЯТА НА СЪДИЯТА	- Правим жестове на презрение по отношение на съдийските решения. - Възпрепятстваме работата на съдията (възпрепятстване на движението, отказ на достъп и т.н.). - Физически нападаме съдията. - Оказваме натиск върху съдията в сложни състезания/ситуации (стесняване на междупersonностното пространство, жестове на натиск...).	- Критикуваме решенията на съдията. - При сблъсъци, удари, несъгласия и т.н. упрекваме съдията. - Обиждаме съдията. - Обвиняваме съдията, че влияе негативно на развитието на играта. - Оказваме вербален натиск върху съдията в сложни състезания/ситуации (настояване да се вземе решение, повишаване на гласа...).

1.1.7. ТОЛЕРАНТНОСТ

Да се научим да разбираме и приемаме собствените си грешки в спорта е първата стъпка към това да приемем дори грешките, допуснати от съдията. Играчът може да сгреши при изпълнението на технически жест, както съдията може да сгреши при вземането на решение по време на мач.

Какво правим, когато сме толерантни? А когато не сме?

			
ТОЛЕРАНТНОСТ	Установяват своите и чуждите грешки. Те работят върху тях като част от учебния процес. Опитват се отново и търсят помощ, за да ги отстранят.	Те отричат собствените си грешки и/или наказват грешките на другите. Те критикуват грешката, като смятат, че това е край на представянето. Те избягват да опитват отново и отхвърлят помощта за решаване на проблема.	НЕТОЛЕРАНТНОСТ

Как да разбера дали някой е усвоил тази ценност или не и дали я показва по отношение на спорта?

	ДЕЙСТВИЯ	ВЕРБАЛИЗАЦИИ
ТОЛЕРАНТНОСТ	- Идентифицираме грешките (собствени и чужди) и опитваме отново/помагаме за повторен опит. - Анализираме произхода на грешките.	- Обясняваме грешките (свои и чужди) и предлагаме/искаме стратегии за решение. - Даваме обратна връзка на колегите

	- Търсим/прилагаме последователни приближения за правилно изпълнение.	- си, за да им помогнем да се подобрят. - Възнаграждаваме успехите (своите и на другите) и поощряваме грешките. - Обясняваме подобренията в сравнение с предишни постижения (независимо дали са перфектни или не).
МЕЖДУ ТОЛЕРАНТНОСТТА И НЕТОЛЕРАНТНОСТТА	- Игнорираме допускането на грешки. - Опитваме се да решим грешка с перфектно изпълнение.	- Обясняваме грешки (свои и чужди), но не предлагаме/искаме стратегии за решение.
НЕТОЛЕРАНТНОСТ	- Показваме жестове на гняв/безпокойство/безнадеждност пред грешките. - След грешка не опитваме отново или не позволяваме на другите да опитат.	- Посочваме другите като отговорни за собствените ни грешки. - Наказваме допускането на грешки. - Обясняваме отрицателните и неразрешими последици от грешката.

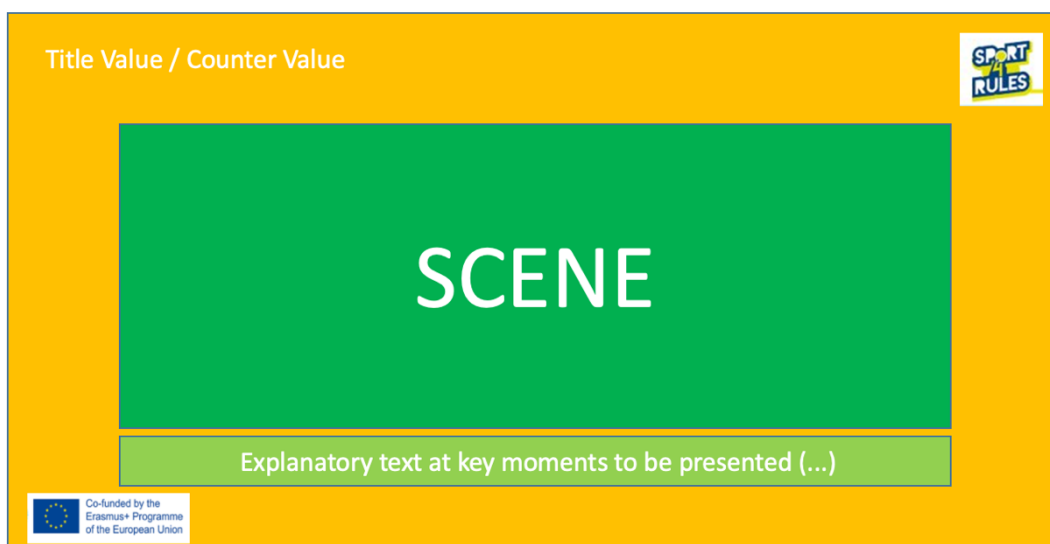

1.2. Дизайн на видео шаблон

За да развием работата с тези ценности и антиценности, молим за вашето съдействие за създаването на аудиовизуален материал. Предлагаме по един видеоклип за всеки член, който да илюстрира всяка от ценностите.

Предлагаме технически характеристики и изисквания за запис, които гарантират хомогенността на крайния резултат в проекта.

Шаблонът трябва да е както е показано на следващата фигура:

Той е достъпен на адрес:

https://uses0-my.sharepoint.com/:p:/g/personal/rociobohorquez_us_es/ERku1rn68X5HlrVJnHuShAsBhsSHrCLdwbUWnVMP1PL_Jw?e=ZOdf3M

1.2.1. ХАРАКТЕРИСТИКИ

2. Записът ще бъде направен в хоризонтално положение.
3. Унифициран гардероб на моделите.
4. Максимална продължителност: 40" (20 секунди за стойността и 20 секунди за насрещната стойност).
5. Резолуция: FullHD 1080P.
6. Цвят.

7. Стерео звук.
8. Език: Аудио и субтитри на английски език.
9. Обяснителният текст на сцената може да бъде в режим на фотофиксиране, пауза (последователности-Обяснение [пауза]-последователности).

2. Общи междусекторни дейности и ресурси

За всяка стойност предлагаме примерна дейност по-долу, за да покажем възможните начини на работа.

ЛОЯЛНОСТ И СЪПРИЧАСТНОСТ

СПАСИТЕЛНАТА ЛОДКА

Трябва да създадем групи от по 10 ученици, които ще останат заедно през цялото време. До тях ще нарисуваме лодка на фалцова хартия с 9 места за пътуване. Ще им обясним, че се носят по течението в морето и че трябва да се спасят, като се качат в спасителната лодка.

Деца ще трябва да решат кой ще бъде спасен и кой ще бъде оставен в рамките на определеното време. Те трябва да посочат причини и мотиви, за да обяснят на база на какво искат да се спасят. Ако в края на времето не постигнат споразумение, всички ще потънат.

След това ще разговаряме с тях и ще разсъждаваме над взетите решения.

- Взето от <https://www.parabebes.com/actividades-para-trabajar-valores-en-primaria-4833.html>

ТОЛЕРАНТНОСТ И СЪПРИЧАСТНОСТ

ВИДЕОФОРУМ. ВЪЖЕТО

В този случай ще работим с видеоклипа „Въжето“. Разглеждане на видеоклипа и споделяне на мнения, чувства и емоции от всички участници под наблюдението на възрастен.

- https://www.youtube.com/watch?v=4INwx_tmTKw&t=66s

ДЕВИЗ

Учителят ще зададе поведение, характерно за играч на даден спорт, който е толерантен и друг – нетолерантен към съотборника/противника си. Оттук голямата група ще измисли ДЕВИЗ, който ще бъде известен на всички. Те започват да играят в намалена игрова ситуация на спортната модалност, върху която искат да работят. Когато играч разпознае толерантно поведение, той/тя казва на глас девиза.

ВЪЗПИТАНИЕ (ДОБРИ ОБНОСКИ)

ШАНТАВАТА ИСТОРИЯ.

Изработени са кукли от плат, които представляват двата отбора, изправени един срещу друг, както и игрално поле, а самият съдия също ще се появи, направен за случая. Идеята е да се излъчи шантава игра, в която всичко е добри обноси. Например:

- Извинете ме, г-н вратар, бихте ли имали нещо против да се отдръпнете, искам да вкарам гол.
- Опа, съдията е надул свирката, нека седнем и да го изслушаме.

Всеки участник влиза в ролята на един или повече участници.

ЗАРАЗАТА

Учителят ще прочете абзац, посветен на поведението, свързано със стойността на образованието в даден вид спорт, като даде примери за известни и постигнали високи резултати играчи от този вид спорт. В края на абзаца учениците трябва да

изразят тази ситуация чрез движение, сякаш са се заразили от прочетеното от учителя.

АНГАЖИРАНОСТ

ДЪРВОТО МАЙКА

Обяснява се на екипа, че това е нещо като дърво и че всички хора са необходими за него и че ако някой не допринесе, дървото умира, че всеки трябва да измисли нещо, с което може да допринесе за групата като ангажимент, например да бъде по-весел, да си подава повече топката..., тези ангажименти ще бъдат залепени на дървото от пяна, залепено на картон с помощта на мини стикери, които ще бъдат поставени под формата на плодове на дървото на представително място в центъра, където се събира екипът. Тези ангажименти ще бъдат преразглеждани при необходимост или в края на всяка сесия, или в края на седмицата...

ВЕРИГАТА

Учителят обяснява ситуация, свързана с ангажираността на даден играч към неговия отбор, спорт, спортна институция,... Играта се играе като верига. Учителят докосва ученик и той започва веригата, като изразява само с тялото си (без да говори) поведение, което отразява тази ценност. Ученикът ще докосне партньор, който увеличава интензивността и т.н.

ПРИЕМАНЕ НА ГРЕШКИТЕ

ПОБЕДИТЕЛЯТ Е ГУБЕЩИЯТ

Изберете тема, по която да работите, и съставете тест под формата на кратки въпроси. Изберете двама играчи.

- Обяснете динамиката на играта: „Това е състезание, в което има двама играчи, които постепенно ще сформират отбори, аз ще задам въпрос на всеки от вас, този, който го отговори правилно, преминава към следващия въпрос, този, който не отговори правилно, има право да избере нов член на отбора си и да се опита да достигне до правилния отговор“.
- Тази динамика действа точно обратното на това, с което сме свикнали, т.е. този, който прави най-много грешки, е по-вероятно да не прави грешки в бъдеще, защото изгражда група, която може да го подкрепи.
- Това е динамика, която ни помага да разберем, че за да се учим, често трябва първо да правим грешки, а след това да излезем „победители“.
- Препоръчваме ви след това да направите динамичен анализ на дейността.
 - o Кой от отбора е имал повече членове?
 - o Кой спечели?
 - o Защо?

ЗАЧИТАНЕ НА АВТОРИТЕТА

РАЗМЯНА НА РОЛИ

Става дума за ролева игра, в която се поемат различни роли, доведени до крайност, които се случват по време на мач в отбори от по трима души, в които двама са играчи на противниковите отбори, а друг е съдия, и следната ситуация е мачът, те са завързани и в последните две минути има нарушение. На всяка минута и със свирка те променят ролята, която играят. В края на триминутния мач те разсъждават върху отношението на всеки играч и значението на съдията.

2.1. Структура на сесията

Структурата на сесията позволява да се организира сесията, като се определят началната и крайната точка за участниците по време на сесията. Тя също така помага за подобряване на личната и груповата мисъл и оценката на участниците и учителите.

Предложената структура на сесията се основава на програмата „Преподаване на лична и социална отговорност“ (Hellison, 2011) и се състои от: 1. Време за връзка; 2. Разговор за осведоменост; 3. План за дейност; 4. Групова среща; 5. Време за размисъл.

ВРЕМЕ ЗА ВРЪЗКА

Времето за връзка се отнася до момента на посрещане на участниците от страна на учителя. В тази част на занятието учителите общуват с учениците си, за да разберат как са или как е минал денят им, с цел да укрепят междуличностните отношения между тях. Това взаимодействие може да се осъществи само чрез разговор с учениците или чрез някаква дейност за разчупване на леда. Тази част от сесията съответства на 3–5% от цялото време.

РАЗГОВОР ЗА ОСВЕДОМЕНОСТ

В тази част учителят обяснява накратко какви са целите на занятието, какво ще правят и какво очаква от учениците, като задава въпроси, за да се увери, че учениците са разбрали всичко. Тази част от сесията съответства на 4–5% от цялото време.

ПЛАН ЗА ДЕЙНОСТ

Това е основната част от заниманието, в която се прилагат на практика спортните дейности. Важно е при планирането на сесията да се интегрира преподаването на ценности в рамките на спортните дейности. Тази част от сесията съответства на 80% от цялото време.

ГРУПОВА СРЕЩА

Груповата среща позволява на участниците да изградят свое собствено обучение на базата на преживяното по време на сесията. Когато планът за дейността приключи, всички се събират и разговарят за това какво се е случило по време на сесията, как са се държали, как са решили проблемите, възникнали по време на задачите, и как са се чувствали, като изразяват мнението си за самата сесия. Тази част от сесията съответства на 5–10% от цялото време.

ВРЕМЕ ЗА РАЗМИСЪЛ

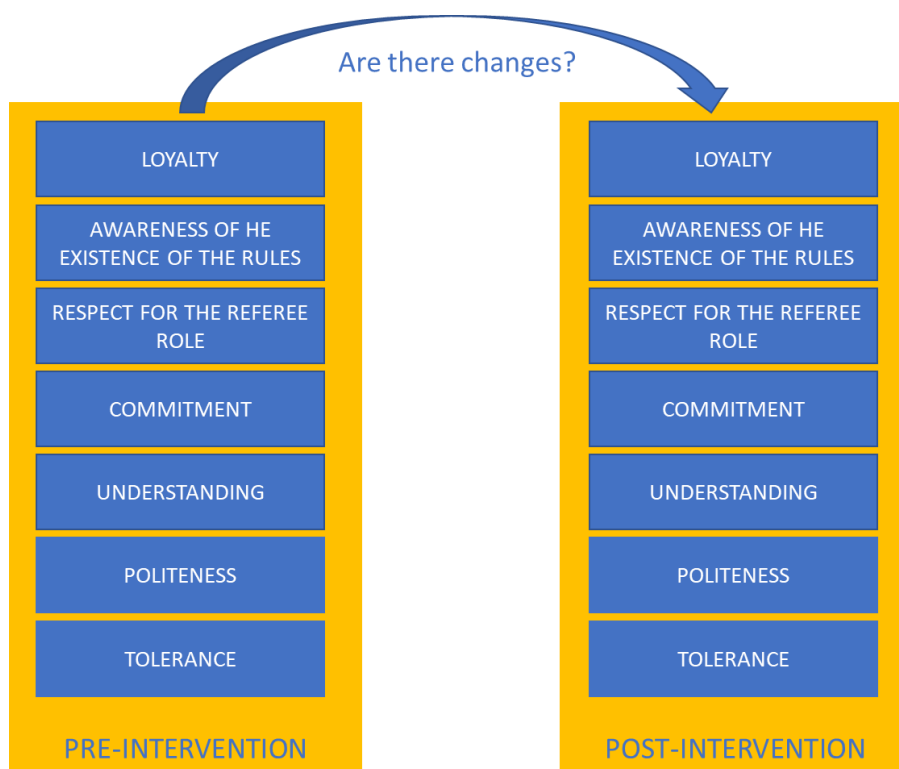
Последната част от сесията е времето за размисъл, което е продължение на груповата среща. То се състои от самооценка на учениците, насочена към това как смятат, че са се държали по време на сесията, какво е било участието им и усилията им по време на задачите, как са помагали на връстниците си... Това самосъзнание може да бъде направено чрез прости въпроси от типа „да/не“ или по-сложни въпроси, които изискват аргументи или обяснение за тяхното поведение или представяне. Тази част от сесията съответства на 3–5% от цялото време.

3. Оценка на програмата

Предлагаме два вида оценка на програмата – оценка на резултатите и оценка на процеса.

3.1. Оценка на резултатите

Тази оценка ще позволи да се разбере дали разработените действия са довели до промяна в ценностите на участниците или не. Ще използваме скалите на поведението и вербализациите, предлагани за всяка ценност в нейните три нива (ценност, процес на постигане на ценността, антиценност) в два момента: преди и след намесата. Препоръчително е тези наблюдения да се провеждат в рамките на обикновена състезателна дейност, в която няма външна намеса, за да може да се оцени какво наистина се случва по естествен начин.

3.2. Оценка на процеса.

Тази оценка ще позволи да се получи информация за начина, по който се е развила намесата, като по този начин ще бъде възможно тя да се подобрява непрекъснато. Предлагаме два контролни списъка, които ще ви помогнат да наблюдавате целия процес и да предлагате подобрения, когато е необходимо. Първият се фокусира върху разработването и изпълнението на програмата. Вторият ще ви помогне да анализирате всяка сесия.

За цялата програма:

	Да	Малко или повече	Не	Наблюдения
За всяка ценност бяха разработени специфични сесии.				
При проектирането са използвани определенията за стойност и антистойност на Sport4rules				
Дейностите бяха съобразени с размера на групата.				
Дейностите бяха съобразени с възрастта на участниците.				
Осигурено беше сътрудничеството на всички участници.				
С развитието на програмата се наложиха значителни промени в нея.				

За всяка сесия:

	Да	Малко или повече	Не	Наблюдения
Бяха обяснени целите на сесията.				
Бяха разработени пълните дейности.				
Дейностите бяха извършени според плана.				

Използвано беше планираното време.				
Всички участници бяха включени в работната динамика.				
Бяха направени заключителни разсъждения за случилото се и последиците от него				
С развитието на програмата се наложиха значителни промени в сесията.				

4. Справочна литература

Hellison, D. (2011). Преподаване на отговорност чрез физическа активност (3-то изд.). Champaign, IL: Човешка кинетика.